

РЕШЕНИЕ

№ 1320

гр. София, 21.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и шести октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Елизабет Петрова
Членове: Катерина Рачева
Михаил Малчев

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Елизабет Петрова Въззивно гражданско дело
№ 20231000502222 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 – чл.273 от ГПК.

С решение от 06.06.2023г по гр.д. № 709/2023г Софийски градски съд, ГО, 30 състав, е осъдил Прокуратурата на Република България да заплати на Д. А. Д. сумата от 18 000лв- обезщетение за претърпени неимуществени вреди и сумата от 3 000лв- обезщетение за имуществени вреди, на осн. чл.2,ал.1,т.3 от ЗОДОВ , ведно със законната лихва върху главниците. СГС е отхвърлил предявените иски за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за сумата до 500 000лв и за обезщетение за имуществени вреди за сумата до 15 000лв. С решението си съдът е възложил разноските по делото по реда на чл.10,ал.3 от ЗОДОВ.

Решението на СГС е влязло в сила, като необжалвано, в частта, с която е отхвърлен иска за заплащане на обезщетение за имуществени вреди.

Решението на СГС се обжалва с въззивни жалби и от двете страни.

Въззивникът- ищец Д. Д., представлявана от адв. Д. , обжалва решението в отхвърлителната му част, касаеща обезщетението за неимуществени вреди като поддържа, че същото е незаконосъобразно. Въззивникът сочи, че СГС не е изложил

мотиви по част от твърдяните за претърпени неимуществени вреди от ищцата, което е нарушение на процесуалния закон. Поддържа още, че неправилно е приложен материалния закон, а именно разпоредбата на чл.52 от ЗЗД и определеното обезщетение за неимуществени вреди е занижено, а не справедливо. Поддържа, че съдът не е съобразил всички установени претърпени от ищеца неимуществени вреди. Моли решението на СГС да бъде отменено в обжалваната част и да бъде постановено ново решение, с което предявеният иск за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди да бъде уважен изцяло.

Въззивникът- ответник Прокуратура на РБ обжалва решението в осъдителната част касаеща и двете обезщетения, с твърдения, че неправилно е приложен материалния закон- чл.52 от ЗЗД и присъденото обезщетение за неимуществени вреди е завишено по размер. Оспорва изводите на съда в този смисъл като необосновани. Поддържа, че по делото не се установява ищецът да е претърпял твърдяните неимуществени вреди. Поддържа, че съдът не е изяснил защо счита, че посоченото обезщетение за неимуществени вреди е справедливо. Поддържа, че съдът не е съобразил всички обстоятелства, имащи отношение към размера на обезщетението за вреди. Възражава, че част от твърдяните вреди не са в причинна връзка с действията на Прокуратурата. Оспорва сумата присъдена на ищцата като обезщетение за имуществени вреди. Моли решение на СГС да бъде отменено в обжалваната част и предявените искове да бъдат отхвърлени , евентуално - присъденото обезщетение да бъде намалено.

Ищецът Д. Д. е депозирала отговор на въззивната жалба на Прокуратурата на РБ, с който оспорва жалбата като неоснователна.

В о.с.з. въззивникът - ищец се представлява от адв. С., който оспорва въззивната жалба на Прокуратурата на РБ и поддържа своята въззивна жалба. Моли да се съобразят претърпените от ищцата неимуществени вреди и предявеният иск за заплащане на обезщетение за тези вреди да бъде уважен изцяло. Претендира разноски по делото.

Въззивникът Прокуратура на РБ се представлява от прок. С. от САП, който моли въззивната жалба на ответника да бъде уважена по съображения изложени в нея. Моли жалбата на ищеца да бъде оставена без уважение. Поддържа, че на ищеца се дължи обезщетение в по-нисък размер. Поддържа, че определеното сега обезщетение за неимуществени вреди е необосновано завишено и не е справедливо. Поддържа, че обезщетението за имуществени вреди е прекомерно.

С. С., представлявана от адв. Д., депозира писмени бележки по делото, с които сочи, че ищцата е била задържана, че се установяват проблеми в здравословното й състояние, причинени от стреса след повдигане на обвиненията, че се установяват неимуществени вреди от разпитаните по делото свидетели, които обосновават по-висок размер на обезщетението за неимуществени вреди.

Софийският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбата на чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Съгласно разпоредбата на чл.269, изр.2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от страната във въззивната жалба, като служебно има правомощие да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. В този смисъл са задължителните указания, дадени от ВКС по тълкуването и приложението на закона с ТР №1/2013г на ОСГТК – т.1.

Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Като краен резултат, първоинстанционното решение е частично неправилно по съображения изложени в насрещната въззивна жалба.

По делото се приема за установено от фактическа и правна страна следното:

ЗОДОВ предвижда специален ред за ангажиране отговорността на държавата за вреди причинени от държавни органи на граждани. Отговорността по този закон на държавата е обективна и реализируема чрез органите, от чиито действия или бездействие се твърди да са настъпили вреди. В разпоредбата на чл.4 ЗОДОВ е посочено, че държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

Съгласно пар.1 от ЗОДОВ общите правила на гражданското законодателство намират субсидиарно приложение към неуредените от специалния ЗОДОВ въпроси. Следователно намира субсидиарно приложение нормата на чл.52 от ЗЗД, съгласно която при определянето на размера на обезщетението за претърпените неимуществени вреди се изхожда от изискванията на справедливостта.

Ищецът търси обезщетение за вреди от незаконно обвинение за извършване на престъпление по чл. 321, ал.3 вр. чл.253 НК – за участие в организирана престъпна група, създадена с цел извършване на финансови операции със средства, за които знае или предполага, че са придобити от незаконен трафик на наркотични вещества. Ищецът твърди, че е била задържана за срок от 72 часа, че ѝ е наложена мярка „забрана за напускане пределите на страната“, че производството е продължило повече от 11 години, че е постановена една осъдителна присъда против нея, че по време на висиящност на наказателното производство е изпитвала притеснение за семейството си, че дъщеря ѝ е чувала хора да говорят по адрес на майка ѝ, че ѝ казвали, че е дъщеря на обвиняема, че е била приета да учи в желано училище, но не е била записана, поради факта, че майка ѝ е обвиняема. Поддържа, че здравословното ѝ състояние сериозно се влошило. Поддържа, че пресата широко отразила воденото наказателно производство. Поддържа, че воденото наказателно производство се отразило зле на развиваната от нея търговска дейност.

По отношение на воденото наказателно производство против ищцата фактите по делото са установени безпротиворечиво:

Установява се от представеното постановление от 08.02.2007 г по сл.д. №27/2006 г по описа на НСС, че ищцата е привлечена като обвиняема за престъпление по чл. 321, ал. 3, вр. ал. 2, вр. чл. 253, ал. 1 от НК – за това, че в периода от 17.10.2002г до 30.5.2005г в гр. София и във Федерална Република Германия, Швейцария и Австрия е участвала организирана престъпна група с Е. Б., С. К., М. Д. и К. Д., създадена с цел да извършва престъпления по чл.253 от НК, като е извършвала финансови операции и сделки с имущество, за които е знаела или е предполагала, че е придобито чрез престъпление. Със същото постановление ищцата е задържана под стража за 72 часа. С постановление на прокурор от СГП от 11.02.2007 г на ищцата е наложена мярка за неотклонение - парична гаранция в размер на 10 000 лева.

Установява се, че по обвинителен акт, внесен от СГП, е образувано НОХД № 1030/2010г по описа на СГС. Установява се, че пред първата съдебна инстанция са проведени над 20 съдебни заседания. С присъда от 2013г ищцата е призната за виновна по повдигнатото ѝ обвинение по чл.321, ал.3 вр. чл.253 от НКи ѝ е наложено наказание „лишаване от свобода“ за срок от 3 години. Със същата присъда ищцата била оправдана по повдигнатото обвинение за извършване на престъпление по чл. 253, ал. 4 от НК/в редакцията съобразно ДВ бр. 26/ 2004г/. На осн. чл.66, ал.1 от НК изтърпяването на наказанието лишаване от свобода е било отложено за срок от 5 години, считано от влизане в сила на присъдата.

Няма спор, че с присъда от 17.03.2017 г по ВНОХД №478/2015 г по описа на САС ищцата е призната за невиновна по повдигнатото ѝ обвинение .

С решение от 26.04.2018г по н.д. №538/2017 г по описа на ВКС оправдателната присъда на ищцата окончателно влиза в сила.

По делото са представени медийни публикации , в които е отразен процеса срещу Б./Е. Б./, в които се споменава участието на Д. Д. в процеса и се следи хода на развитието на съдебния процес. От медийните публикации се установява, че Д. Д. е съпруга на К. Д., за който в обвинителния акт е посочено, че е убит на 14.05.2005г и сестра на М. Д..

Представен е препис от удостоверение за раждане на Д. Д., родена на *****г от майка Д. Д. и баща К. Д..

Представени са доказателства - договор от 15.09.2012г и фактура, от които се установява, че за защита на Д. Д. по воденото наказателно производство същата е заплатила адвокатско възнаграждение в размер на 3000лв.

В о.с.з. на 22.05.2023г е изслушано заключението на СМЕ, изготвено от в.л. д-р Г., специалист по съдебна медицина и деонтология, която дава заключение, че здравословното състояние на ищцата е в състояние, обусловено от воденото срещу нея

наказателно производство. Вещото лице излага данни за влиянието на стреса върху човешния организъм- негативно по отношение функционирането на всяка една от системите на човешкия организъм. Вещото лице сочи различни фактори, които могат да доведат до рак на гърдата, а и въобще до заболяване от рак- възраст, фамилна обремененост, генетично предразположение, поемане на контрацептиви и лекарства, начин на живот и други. Като заключение вещото лице сочи, че ищцата е с данни за претърпени паник атаки. Доказани са и следните соматични заболявания- хипертонична болест с хипертонични кризи, неинсулинозависим захарен диабет с настъпили усложнения от полиневропатия и дислипидемия. Според вещото лице дислипидемията е довела до развитието на стеатоза на черния дроб. През 2013 г. ищцата е преживяла сепсис, двустранен плеврит и остра бъбречна недостатъчност, които са довели до декомпенсация на захарния й диабет с развитие на диабетна кетоацидоза, както и развитие на ерозивен хеморагичен гастрит. Според вещото лице стресът, който ищцата е преживяла по време на воденото против нея наказателно производство води до проявлението на паник атаките. Настъпилата хипертонична болест с кризи се усложнява от преживения силен стрес от провежданото в дълъг период наказателно производство. Според вещото лице развилия се през 2012 г. инвазивен дуктален карцином на дясната млечна жлеза, наложил оперативно лечение, химио- и лъчетерапия, е в причинна връзка с водените против ищцата дела. Вещото лице сочи, че на 01.08.2017 г. ищцата е претърпяла тотална хистеректомия поради хиперплазия на ендометриума, което според вещото лице несъмнено е свързано с преживените стресови ситуации и наложените се химио- и лъчетерапии. Вещото лице сочи още, че на ищцата е проведена оперативна интервенция на 15.11.2018 г. за злокачествено новообразувание на щитовидната жлеза. Според вещото лице и това злокачествено новообразувание е във връзка с продължително водените производства срещу ищцата и негативните емоции и стрес от тях. Вещото лице сочи, че през 2013г. ищцата е претърпяла сепсис, двустранен плеврит, остра бъбречна недостатъчност, които са довели до декомпенсация на захарния й диабет с развитие на кетоацидоза и гастрит, като според вещото лице тези тежки заболявания на ищцата са в причинно-следствена връзка с водените дела. Вещото лице сочи, че сепсисът и двете ракови заболявания са състояния, опасни за живота на човека.

Заключението на вещото лице е неоспорено от страните.

В о.с.з. на 22.05.3023г. са изслушани свидетелите А. Д. и Б. К..

Свидетелката Д., майка на ищцата, установява, че воденото наказателно дело е оставило отпечатък в живота на ищцата. Установява, че производството продължило дълги години – около десет. Установява, че ищцата е била задържана, детето й било малко. Свидетелката установява, че е видяла ищцата на втория или третия ден – била в тежко състояние, хлипала, очите й били зачервени, а лицето подуто. Според

свидетелката наказателното производство преобърнало целия ѝ живот. Преди това ищцата била жизнерадостен и трудоспособен човек, а се превърнала в съкрушен и нямащ желание за много неща човек. Според свидетелката мислите на ищцата били непрекъснато за детето. Установява, че се е влошило здравето на ищцата, получила много тежки заболявания, които я съпътстват и досега. Установява, че много от приятелите и познатите ѝ се отдръпнали от нея. Установява, че процесът непрекъснато бил отразяван в медиите. Много от контактите ѝ в бизнес средите също се отдръпнали и това се отразило на възможностите ѝ да работи и гради кариера. Установява, че на детето на ищцата воденото производство се отразило също, тъй като чувало хората да говорят за това.

Свидетелката К., приятелка на ищцата, установява, че с ищцата са приятелки. Установява, че е знаела за воденото срещу нея наказателно дело, за това че ищцата е била обвинена като участник в организирана престъпна група за пране на пари. Установява, че делото започнало около 2008 г и продължило повече от 10 години, че първоначално ищцата била арестувана, което било шокиращо, тъй като детето ѝ по това време било на три години. Свидетелката установява, че наказателното дело имало огромно отражение върху ищцата в личен и в професионален план. Установява, че преди делото ищцата била много позитивен и щастлив човек, а сега била доста потисната. Влошило се здравословното ѝ състояние – по време на процеса тя започнала да боледува и от придобитите заболявания страда и сега – инсулинозависим диабет, паник атаки, престанала да шофира, разболяла се от рак на гърдата, преживяла лъче- и химиотерапия, оперативно била отстранена щитовидната ѝ жлеза и в крайна сметка претърпяла пълна хистеректомия. Свидетелката установява, че постановената осъдителна присъда се отразила тежко на ищцата. Установява, че най-голямото притеснение на ищцата било за майка ѝ и дъщеря ѝ. Установява, че медийното отразяване на процеса засегнало детето на ищцата, че името на ищцата станало разпознаваемо, че не можела да работи, защото времето и усилията ѝ били насочени към проблемите с делото, а и никой не искал да работи с нея. Установява, че понастоящем ищцата работи за своя баща, като административен директор на собствените му няколко хотела.

Съдът счита, че може да кредитира свидетелските показания, доколкото същите са взаимоподкрепящи се, възпроизвеждат факти и обстоятелства около състоянието на ищцата по време на воденото срещу нея наказателно преследване, които свидетелите са възприели като очевидци и доколкото установеното от тях се явява житейски логично и правдоподобно.

С оглед изложеното съдът приема, че е налице състава на чл.2, т.3 от ЗОДОВ, тъй като против ищцата е повдигнато обвинение за престъпление от общ характер, което обвинение е приключило с оправдателна присъда. Поради доказаността на този състав на ЗОДОВ пораждащ отговорността на Прокуратурата на РБ за вреди от незаконно

обвинение съдебният състав приема, че предявеният иск за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е доказан по основание. Не се спори, че отговорността за незаконното обвинение следва да носи Прокуратурата на РБ, доколкото длъжностни лице в нейната структура са отговорни за повдигането на обвинението против ищеца.

За претърпените неимуществени вреди от незаконното обвинение ищцата има право на обезщетение от държавата, съгласно чл.4 от ЗОДОВ.

Съгласно трайната практика на ВКС – например решения №№ 184/2015г по гр.д. № 7127/2014г , 138/2013г по гр.д. № 637/2012г , реш. № 48/2016г по гр.д. № 3537/2015г и трите на IV ГО на ВКС, при претендирана отговорност на държавата за вредите, причинени на граждани от действията на правозащитните органи, в тежест на пострадалия е да докаже засягането на съответното благо /засягането на правото на личен живот, на чест, достойнство, свобода / и с това, ако са доказани останалите елементи от фактическия състав на този вид отговорност, искът за обезщетение е доказан в своето основание. Не е в тежест на пострадалия да докаже всяко свое негативно изживяване, причинено или свързано с установеното правонарушение. В този случай практиката приема, че искът за ангажиране на отговорността на държавата е доказан в своето основание и съдът , с оглед разпоредбата на чл.162 от ГПК, следва да определи размера на дължимото се справедливо обезщетение за претърпените вреди. В тежест на ищеца е да установи , ако твърди настъпването на такива, претърпените вреди над обичайните размери за ситуацията.

С оглед изложеното и за да сформира своето вътрешно убеждение и като съобразява разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ съдът приема, че ответникът дължи обезщетение за психическите , физически и емоционални увреждания на ищеца , които са пряка и непосредствена последица от повдигнатото незаконно обвинение.

Към момента на започване на действия по наказателното преследване против нея 2007г - ищцата е била на 36г. Наказателното производство водено против нея е продължило повече от 11 години и два месеца. Обвиненията повдигнати на Д. по чл.321, ал.3 и чл.253, ал.1 от НК са били за тежки престъпления и законът е предвиждал за тях наказание над 5 години ЛС.

Ищцата е имала взето задържане под стража и наложена мярка за неотклонение „парична гаранция” за периода от 11.02.2007г.

От гореизложените факти се установява още, че периода , през който е продължило наказателното производство е по- дълъг от разумния срок за приключване на едно наказателно производство. Независимо от сложността на престъплението, което се разследва, множеството обвиняеми и подсъдими, необходимостта от сътрудничество между органи от различни държави, продължителността на висящност на обвинението от повече от 11 години е по-дълъг срок от нормалния и разумен срок за приключване на такова наказателно производство

и обосноваващ по- висок размер на обезщетението, дължимо се на ищцата не като обезщетение за бавно правосъдие , а като обезщетение за по-дълъг период на търпене на незаконосъобразно повдигнато обвинение и последиците от него.

През този период , през който е била обвиняема и подсъдима ищцата е претърпяла обичайните за едно лице, подложено на незаконно наказателно преследване, неимуществени вреди - притеснения за изхода на производството, страх от осъждане, засягане на достойнството, напрежение в отношенията с близки и познати, безпокойство за отражението на процеса върху близките ѝ. От свидетелските показания може да се обоснове извод, че ищцата е претърпяла промяна от млада, жизнена жена към угрижен, притеснен и затворен човек. Установява се, че е имала трудности с професионалната си реализация, имала е трудности в общуването, загубила е част от приятелския си кръг, изпитвала е неудобство от изнесеното в средствата за масова информация във връзка с воденото наказателно дело.

Що се отнася до професионалната репутация на ищцата, то съдебният състав приема, че тя е неразривно свързана с личностната репутация на лицето. Нормално е воденото наказателно производство да даде отражение върху трудовата или професионална сфера на лицето. Безпротиворечиво се установява по делото, че воденото наказателно производство е засегнало търговската дейност на ищцата, че същата е загубила контакти и бизнесът ѝ е страдал.

Неоснователно е възражението на ответника , че не следва да носи отговорност за медийното разгласяване на обвинението. Действително, интересът на медиите към процеса е бил проворикан от участието на други лица в него, обвинени наред с ищцата. Независимо от това, в публикациите се спомената името на ищцата и по този начин това име става разпознаваемо за аудиторията на съответната медия. По делото се установява, че в средствата за масова информация са излизали данни за наказателното производство против ищцата, като същата е посочена поименно. Във връзка с тези медийните публикации съдебният състав намира, че те са във връзка с повдигнатото неоснователно обвинение на ищцата. Наказателното производство, образувано против ищцата е основанието тя да бъде обект на медийно отразяване. Доколкото държавата, чрез субституента си –ответника- носи отговорност за всички вреди претърпени от неоснователното обвинение на ищцата в извършване на престъпление , ако ищцата е попаднала в обзора на средствата за масова информация във връзка именно с повдигнатото му обвинение, то държавата следва да носи имуществена отговорност за това. В този смисъл е и произнасянето на ВКС по сходни казуси, например с решение № 202/2016г по гр.д. № 403/2016г на IV ГО , решение № 365/2015г по гр.д. № 5376/2014г на IV на ВКС и др.

По- интензивни, дълбоки от обичайните болки и страдания от незаконно обвинение неимуществени вреди са причинени на ищцата от нейното задържане под

стража. Същата е задържаната за срок от 72 часа, през което време е престояла в следствения арест, където нейната майка, свид. Добринова, установява, че я е заварила разплакана, стресирана. Задържането под стража е стрес и психическа травма за всяка нормална, средностатистическа млада жена, което обуславя изпитването на неблагоприятни последици в завишен обем и интензитет. До по-интензивни болки и страдания е довело масираното отразяване на извършените спрямо ищцата следствени действия, макар и същата да не е централен обект на журналистическия интерес, тъй като по този начин информацията за повдигнатото обвинение и наказателното преследване на ищцата са станали достояние на неограничено широк кръг от хора, същата е станала разпознаваема и повече хора са я свързвали с повдигнатите ѝ обвинения за тежко умишлено престъпление.

Като обуславящ по-висок размер на обезщетението, поради причиняване на болки и страдания в завишен обем и с траен характер съдът възприема и претърпяното от ищцата увреждане на здравето. По делото се установява от изслушаната е неоспорена СМЕ, че стресът е една от причините, довели до сериозно, продължаващо и досега влошаване на здравето на ищцата, като заболяванията ѝ са я поставили в състояние на постоянно общо разстройство на здравето, опасно за живота. Установява се от разпита на свидетелите по делото и от изслушаната СМЕ, че ищцата е получавала паник атаки, развила е хипертония, две ракови заболявания, претърпяла е множество операции, усложнения от диабет и сепсис, плеврит и др., всички в причинна връзка със стресът, който повдигнатото обвинение и продължителното наказателно производство са причинили на ищцата. Съдът приема, че стресът от наказателното производство не е единствената причина за появата, нито единствено обуславящ фактор за развитието на бобелстите на ищцата. Установява се, че много фактори са били стресиращи в живота на ищцата- неочакваната смърт на нейния съпруг, самотното родителство с всички грижи по отглеждането от сама майка на малко дете. Отделно от това, както се посочва и от вещото лице не само стресът е пораждащ посочените болести фактор, налице са и други причинители на посочените заболявания. Но независимо от това, категорично и неоспорено е заключението на вещото лице за наличие на причинна връзка между влошеното здравословно състояние на ищцата и воденото продължително наказателно производство против нея. Ето защо, тълкувайки в съвкупност посочените доказателства, съдът намира за установено, че стресът от повдигнатото обвинение е едно от обстоятелствата, довели до сериозно, животозастрашаващо и продължаващо и досега влошаване на здравето на ищцата и следователно това са вреди, които ответникът дължи да компенсира.

На следващо място съдът съобразява, че на ищцата са повдигнатите две обвинения за изключително тежки престъпления, които обосноваващи засилен страх от хода и развитието на производството. Като основание за завишен размер на обезщетението следва да се съобрази и постановената на първа инстанция осъдителна

присъда, с която нищцата е призната за виновна и осъдена на лишаване от свобода.

От друга страна следва да се съобрази обстоятелството, че въпреки затрудненията на ищцата в трудовата ѝ реализация свързани с повдигнатото ѝ обвинение и развитото се наказателно производство същата не е загубила подкрепата на своето семейство и е намерила начин за професионално развитие и издръжка на семейството си като полага труд и реализира доход в дружества на баща си.

Съдът не намира за установено обстоятелството, че дъщерята на ищцата не е записана в конкретно, желано училище поради причина на повдигнатото обвинение на майка си. В този смисъл има свидетелски показания, но същите не са достатъчни да се приеме за установен този факт. По делото не се установява нито кандидатстването на детето в посоченото училище, нито приемането му там, нито постановен отказ за записване по твърдяните причини. Независимо от това съдът приема, че воденото наказателно производство е дало отражение в отношенията между майката и детето и че майката се е притеснявала за това, че детето ѝ е чувало как хората приказват за ищцата и за повдигнатите ѝ обвинения.

При така установените неимуществени вреди и при определяне размера на обезщетение съдът следва да съобрази какъв е имуществения еквивалент, които справедливо да обезщети ищеца за претърпените от него вреди. В тази връзка съдът следва да съобрази както задължителните указания дадени с ППВС № 4/68г, така и с трайната съдебна практика по сходни казуси.

Съгласно възприетата практика при определяне на справедливия размер на обезщетението за неимуществени вреди съдът следва да съобрази вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането на ищеца. Конкретно при исковете по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ съдът следва да вземе предвид тежестта на повдигнатото обвинение, продължителността на наказателното производство, вида на взетата мярка за неотклонение, другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство, по какъв начин всичко това се е отразило на ищеца, конкретните негови преживявания и изобщо - цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му - семейство, приятели, професия, обществен отзвук и пр. В този смисъл реш. 132/2016г по гр.д. № 5861/2015г на IVГО на ВКС.

Съгласно реш. 95/2015г по гр.д. № 5462/2014г на IIIГО на ВКС за определяне на справедливия размер на обезщетението следва да бъдат съобразени и обществените критерии като икономическите условия в страната, жизнения стандарт и възприемането на понятието "справедливост" на съответния етап от развитие на обществото в държавата.

С оглед всичко изложеното и като взе предвид гореизложените установени при съвкупното тълкуване на доказателствата претърпени от ищеца вреди и на основание чл.52 ЗЗД съдът намира, че размера на дължимото се от Прокуратурата на РБ

обезщетение по чл.2,т.3 ЗОДОВ възлиза на сумата от 60 000.00лв. При определяне на този размер на обезщетението за неимуществени вреди съдебният състав съобразява както обичайните , претърпени от ищцата , вреди от повдигнатите й обвинения, така и голямото количество установени вреди над обичайните при сходни случаи, които обосновават по-висок размер на обезщетението на неимуществени вреди. При определяне на дължимите се по справедливост вреди съдът съобразява и стандарта на живот в страната, доколкото обезщетението не следва да служи за неоснователно обогатяване.

С така посоченото обезщетение се репарират в относително пълни и справедлив размер причинените на ищеца неимуществени вреди от незаконните действия на ответника, като над посочената сума предявеният иск следва да бъде отхвърлен.

По отношение на имуществените вреди

Въззивната жалба на ответника против първоинстанционното решение в тази му част е бланкетна.

При проверката на решението в частта относно имуществените вреди въззивната инстанция констатира, че съдът не е постановил решението си в противоречие с императивни материалноправни разпоредби.

Ищцата доказва да е направила разноски за заплащане на адвокатско възнаграждение във връзка с воденото наказателно производство в размер на 3 000лв. Сумата е заплатена и не е прекомерна, тъй като заплатеното адвокатско възнаграждение не надвишава съществено разумния и обичаен размер на дължимото възнаграждение за защита по наказателно производство с множество подсъдими, разгледано на три инстанции със събрани и анализирани множество доказателства. Заплатеното адвокатско възнаграждение е съобразено с разпоредбите на чл.12 и чл.13, ал.1, т.3 от НМРАВ и не следва да се приеме,че същото е прекомерно.

Изводите на двете съдебни инстанции частично не съвпадат. Първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, с която предявеният иск е отхвърлен за сумата от 18 000лв до 60 000лв и в тази част предявеният иск следва да бъде уважен. В останалата си част решението следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

По отношение на разноските:

При този изход на спора решението на СГС следва да бъде изменено в частта за разноските.

Пред СГС ищецът е доказал 10 лв разноски за д.т. и 3000лв- разноски за адвокатско възнаграждение. С оглед изхода от спора на ищеца се дължат разноски от 367лв- за адвокатско възнаграждение и 10.00лв- заплатената държавна такса или общо сумата от 377лв. Ответникът следва да заплати на ищцата разноски от още 254.67лв.

Пред настоящата инстанция възникът ищец доказва разноси от 5лв-заплатена държавна такса, която на осн. чл.10, ал.3 от ЗОДОВ следва да се възложи изцяло на ответника. Доказва и реално заплатени 1800лв- за адвокатско възнаграждения. С оглед изхода от спора върху Прокуратурата следва да се възложи сумата от 225.45лв- разноси за заплатено адвокатско възнаграждение или общо ответникът дължи за настоящата инстанция разноси от 230.45лв.

Предвид изложените съображения, състав на Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 2963 от 06.06.2023г, постановено по гр.д. № 709/2023г по описа на Софийски градски съд, ИГО, 30 състав в частта, с която е отхвърлен предявения иск от Д. А. Д. против Прокуратурата на Република България за заплащане на обещетение за неимуществени вреди за сумата над 18 000лв до 60 000лв и ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на Д. А. Д. с ЕГН ***** сумата от още 42 000лв, представляваща разликата между присъдените 18 000лв и дължимите се 60 000лв- обезщетение за неимуществени вреди , претърпени в резултат на воденото срещу нея наказателно производство за престъпление по чл. 321,ал.3, алт.2/ДВ 92/2002г/ и по чл.253,ал.4 от НК/ДВ бр. 26/2004г/, производството по което е приключило с оправдателна присъда на 26.04.2018г, ведно със законната лихва от 26.04.2018г до окончателното изплащане на сумата.

ПОТВЪРЖДАВА решение 2963 от 06.06.2023г, постановено по гр.д. № 709/2023г по описа на Софийски градски съд, ИГО, 30 състав в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България да заплати на Д. А. Д. с ЕГН ***** сумата от 485.12лв- разноси по делото, на осн. чл.10, ал.3 от ЗОДОВ.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред ВКС в 1-месечен срок от връчването му на страните, при условията на чл. 280,ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____